

ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ПРОЦЕСИ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Анотація. Розглянуто комунікаційні зв'язки у професійній діяльності працівників в умовах технократизації менеджменту на сучасних промислових підприємствах та технічні задачі, що виконують телепрацівники у дистанційній трудовій діяльності.

Аннотация. Рассмотрены коммуникационные связи в профессиональной деятельности работников в условиях технократизации менеджмента на современных промышленных предприятиях и технические задачи, которые выполняют телеработники в дистанционной трудовой деятельности.

Annotation. Communication of workers in a professional activity under the conditions of management technocracy at modern industrial enterprises and technical tasks that teleworkers fulfill in their remote activities have been studied.

Ключові слова: дистанційна трудова діяльність, телепрацівник, телероботодавець, комунікаційні технології.

Для сучасних умов характерно застосування дистанційної трудової діяльності та високоефективної системи інформації, що в Україні знаходяться на стадії зародження.

Дистанційна трудова діяльність є управлінською інформаційною системою підприємства, яка складається з сукупності інформаційних процесів для задоволення потреби в інформації різних рівнів прийняття рішень. Інформаційна система складається з компонентів обробки інформації, внутрішніх і зовнішніх каналів передачі [1].

Останнім часом поряд із простими пристроями, що полегшують управлінську працю, та засобами оргтехніки, які використовують для складання документів, їх розмноження, оброблення, зберігання, пошуку та передавання, особливої популярності набули електронні комунікаційні системи і технології. Для їх створення використовуються комп'ютери, комп'ютерні мережі, телефони та інше устаткування, а також засоби програмного забезпечення, які дають змогу автоматизувати більшість рутинних операцій.

Серед основних дослідників дистанційної трудової діяльності та інформаційних систем можна виділити таких вчених, як: Пономаренко В. С., Пушкар О. І., Балакірева С. О., Дідковська Л. Г., Стадник В. В., Йохна М. А., Яковлева Т. І., Паринов С. І., В. Чернухін, Шекшня С. В., Т. Веблен, Дж. Бернхем, Р. Арона, Д. Белл та багато інших [2].

Учасниками дистанційних трудових відносин є телепрацівник і телероботодавець. Отже, телепрацівник – це працівник, який частину або весь обсяг власних завдань професійної діяльності виконує, не знаходячись при цьому в приміщенні телероботодавця. На відміну від телепрацівника точно визначення "телероботодавець" відсутнє. Але виходячи з того, що дистанційна трудова діяльність є однією з форм традиційної трудової діяльності, то телероботодавець – це той, хто забезпечує телепрацівника роботою. Яка здійснюється останнім у режимі дистанційної трудової діяльності з метою отримання кінцевих результатів. У ролі телероботодавця від імені підприємства може виступати безпосередній менеджер телепрацівника [3].

Організація становить інформаційну систему, комплексну структуру комунікацій і сукупність взаємин між працівниками через технічні засоби зв'язку. Телепрацівник і телероботодавець взаємодіють між собою за рахунок каналів комунікацій систем управління. Тому також можна виділити суб'єкт та об'єкт управління дистанційної трудової діяльності на підприємстві. Суб'єкти управління – це керівники та спеціалісти, які виконують функції управління стосовно об'єктів управління. Об'єкт – це дистанційна трудова діяльність персоналу організації – телепрацівників.

Головною особливістю дистанційної трудової діяльності є те, що в ході телетрудової діяльності процес взаємодії суб'єктів частково або повністю відбувається шляхом застосування інформаційно-комунікаційних технологій, що, у свою чергу, дає змогу позбавитися від географічного та часового обмеження при здійсненні трудових взаємовідносин. Кожен телепрацівник виконує свою роботу. Для виконання конкретної роботи в режимі дистанційної трудової діяльності певний телепрацівник виконує завдання професійної діяльності, такі, як стереотипні, діагностичні та евристичні [4].

Стереотипні завдання діяльності, які передбачають діяльність відповідно до заданого алгоритму, що характеризується однозначним набором добре відомих, раніше відібраних складних операцій і потребують використання значних масивів оперативної та раніше засвоєної інформації. До стереотипних завдань можна віднести такі дії: складання тексту, створення баз даних, розроблення графічних об'єктів, створення електронної версії (набір тексту), редагування і переклад тексту, підготовка до друку, відповідь на телефонні дзвінки, відправлення й отримання електронних послань.

Діагностичні завдання діяльності передбачають діяльність відповідно до алгоритму, що містить процедуру часткового конструювання рішення щодо застосування відповідних операцій і потребують використання значних

масивів оперативної та раніше засвоєної інформації. До діагностичних завдань відносяться: підтримка зв'язків із клієнтами та постачальниками, з громадськістю. Проведення моніторингу внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства, надання консультацій, конструювання процесів та виробів, здійснення маркетингових досліджень, складання фінансової звітності, ведення бухгалтерського обліку.

Евристичні завдання передбачають діяльність за складним алгоритмом, що містить процедуру конструювання рішення й потребують використання великих масивів оперативної та раніше засвоєної інформації. До них можна віднести: віддання розпоряджень та наказів, координація дій індивідуальних працівників та робочої групи, проведення зборів та засідань, співбесід та тренінгів, контроль за виконанням робочих завдань підпорядкованими працівниками, підготовка аналітичних звітів із виконаної власної роботи, оцінка результатів виконання робочих завдань, підвищення власного професійно-кваліфікаційного рівня підготовки та підлеглих працівників, забезпечення оптимізації виконання управлінських функцій і праці підлеглих.

Від класу завдань професійної діяльності конкретного телепрацівника залежить склад технічного та програмного забезпечення його дистанційної трудової діяльності. Можна виділити такі групи технічного та програмного забезпечення. Аналіз та узагальнення відповідної літератури [2; 4 – 6] дозволив встановити взаємозв'язок між телероботодавцем та різними групами телепрацівників, а також склад технічного та програмного забезпечення кожного з них подано на рисунку.

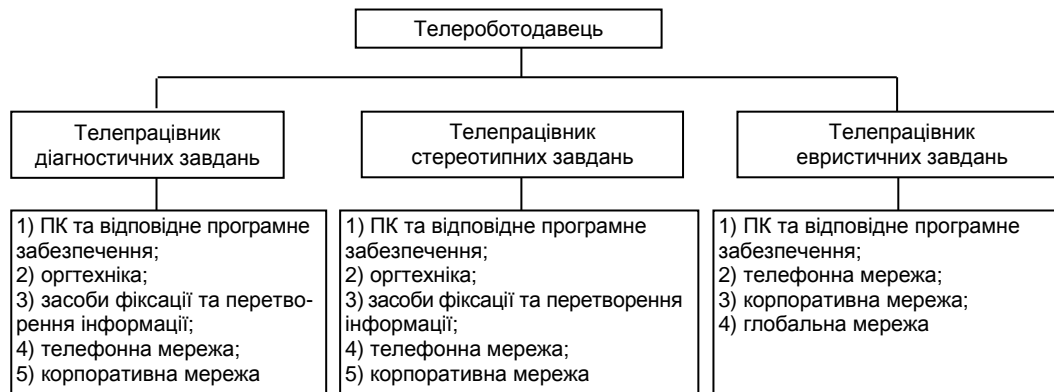

Рис. Комунікаційні зв'язки та технічні завдання для професійної діяльності для кожного класу завдань

Дистанційна трудова діяльність характеризується такими компонентами:

- 1) децентралізацією робочих місць;
- 2) гнучкою зайнятістю;
- 3) висококваліфікованою працею;
- 4) розвитком сфери послуг;
- 5) використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Побудова схеми комутаційних зв'язків між телероботодавцем та телепрацівниками різних груп, залежно від виконання ними завдань, а також технічне забезпечення телепрацівників на підприємстві є основою для розробки теоретико-методичного механізму застосування дистанційної трудової діяльності в умовах вітчизняних підприємств. Дистанційна трудова діяльність допомагає менеджерам скоротити витрати часу на технічні операції опрацювання інформації і тим самим збільшити їх ресурси на творчі процеси, зробити управлінську працю інтенсивнішою та результативнішою.

Наук. керівн. Касьмін Д. С.

Література: 1. Дідковська Л. Г. Менеджмент : навчальний посібник / Л. Г. Дідковська, П. Л. Гордієнко. – 2007. – С. 168–192. 2. Назарова С. О. Категоріальний аналіз предметної області дослідження дистанційної трудової діяльності персоналу підприємства / С. О. Назарова // Економічний аналіз. – 2008. – № 19. – С. 204–208. 3. Пономаренко В. С. Проблеми й перспективи розвитку інформаційних систем і технологій в економіці / В. С. Пономаренко // Управління розвитком. – 2004. – № 2. Спецвипуск. – С. 3–4. 4. Пушкар О. І. Тенденції і проблеми управління інформаційними ресурсами підприємства / О. І. Пушкар // Управління розвитком. – 2010. – № 6 (82). – С. 60–64. 5. Пушкар О. І. Систематизація та класифікація дистанційної трудової діяльності персоналу організації / О. І. Пушкар, С. О. Балакірева // Економіка розвитку. – 2007. – № 1 (41). – С. 72–76. 6. Пушкар О. І. Соціально-економічні аспекти дистанційної трудової діяльності / О. І. Пушкар, С. О. Балакірева // Економіка розвитку. – 2005. – № 4 (36). – С. 5–7.